

**Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto
HE 30/2015 vp (eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016)**

Kansallisgalleria lausuu kunnioittavasti seuraavaa vuoden 2016 talousarvioesityksen Kansallisgalleriaa koskevista kohdista:

Kansallisgallerian toiminta-avustus taiteen veikkausvoittovaroista, mom 29.80.52, 12 573 000 euroa

Kansallisgalleria suuntaa toimintaansa vuodelle 2016 uuden strategian viitoittamaa tietä, jonka pohjana on olla organisaationa Pohjois-Euroopan kiinnostavin kansallisgalleria vuoteen 2020 mennessä ja tavoitella 0,6 milj. kävijää museoissaan ja 3 milj. verkkokävijää vuosittain sekä olla yksi Suomen parhaista työpaikoista. Kansallisgallerian toiminnan tavoitteena on laadukkaan yleisötyön tekeminen niin houkuttelevien näyttelyjen tuottamisen kuin kokoelmien esilletuomisen muodossa yhä laajemmille kohdeyleisöille.

Talousarvioehdotuksessa toiminta-avustuksen kokonaismäärä on sama kuin vuoden 2015 talousarviossa. Vuosi 2016 tulee olemaan Kansallisgallerian kolmas toimintavuosi. Kaksi ensimmäistä vuotta Kansallisgalleria on toiminut toimitilojen osalta rajoitetuissa tiloissa Kiasman ja Ateneumin mittavien remonttien johdosta. Vuoden 2016 toiminta näyttelytuotantojen osalta tulee olemaan täten ensimmäinen täysimittainen vuosi mikä osaltaan nostattaa tuotantojen määrää ja näihin allokoituja resursseja normaalivuosia enemmän (mm. Ateneumin uuden kokoelmanäyttelyn avaaminen). Kiinteiden kustannusten pysyessä ennallaan tai noustessa (ostopalvelujen hinnat esim. kiinteistöjen turvallisuuden ja ylläpidon ja hoidon osalta) Kansallisgallerian omien tuottojen merkitys ja uusien rahoitusmahdollisuuksien löytäminen korostuu tulevina vuosina entisestään. Valtionavustuksen tason tulisi säilyä kuitenkin vähintään tällä tasolla myös tulevaisuudessa, jotta lakiin perustuva toiminta voidaan turvata asianmukaisella tasolla. Lisäksi on huomattava, että Kansallisgallerian ja museotoiminnan ammattimainen toiminta edellyttää melko mittavia henkilöstöresursseja sekä niihin panostamista.

Määrärahan mitoituksen pohjaan toiminnan alkuvaiheessa jäi keskeisenä haasteena arvonlisäveromenojen kompensointimekanismi. Kansallisgalleriasta annetun lain mukaan arvonlisäveromenot kompensoidaan Kansallisgallerialle mutta reaalisesti toimintaan pohjautuvaa mekanismia tälle lain edellyttämälle korvauskäytänteelle ei ole luotu.

Kansallisgalleriasta tuli oikeudellisen aseman muutoksen myötä arvonlisäverokohtelun näkökulmasta loppukäyttäjä. Talousarvioon vuodelle 2014 arvonlisäverokompensationsa sisällytettiin 1,2 milj. euroa kyseisen momentin toiminta-avustuksen määrään. Nyt on havaittavissa, että tämä tason määrä ei näyttäisi vastaavan Kansallisgallerian toimintaa kun

tarkastellaan vuoden 2015 budjetin toteumaa ja 2016 budjettia ollaan tarkentamassa.

Erityisesti vuoden 2016 osalta näyttelytoiminnan sisältöjen rakentaminen ja ostopalvelujen runsaampi käyttö nostaa myös arvonlisäverojen osuutta, jolloin käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Kansallisgalleria joutuu kyseisen korvaamattoman arvonlisävero-osuuden kattamaan varsinaiseen toiminaan tarkoitettua toiminta-avustuksen määrästä tai oman rahoitusosuuden lisäämisellä. Pidemmällä aikatahtäyksellä tilanne voi johtaa siihen, että toiminnan volyymi jouduttaisiin tasaamaan annettuun verokompensaation määrään, mikä ei voi olla tarkoituksenmukaista. Kansallisgalleriasta annettuun lakiin nähden asiaan tulisi saada toimivampi ja toiminnan kehittämistä tukevampi malli.

Vuokra-avustus toimitilakustannuksiin, mom 29.80.53

Talousarvioesityksessä on kyseiselle momentille varattu eräiden kulttuuritoimijoiden Senaatti-kiinteistöille maksettaviin tilakustannuksiin yhteensä 25 085 000 euroa. Tästä osuudesta on tarkoitus kattaa Kansallisgallerian Senaattikiinteistöjen vuokraosuudet. Senaatti-kiinteistöjen toimijoilta perimät vuokrat tulevat laskemaan 15 % vuoden 206 alusta.

Eräät avustukset Kansallisgallerialle, mom 29.80.59, 10 000 00 euroa

Momentin mitoituksessa on huomioitu 10 000 000 euroa Kansallisgallerian pääomittamisen valtion vastinrahoitusosuudeksi. Pääomitusosuus on sen mukainen, mitä Kansallisgalleriasta annetun lain yhteydessä on todettu.

Kansallisgallerian kokoelmien kartuttaminen, mom. 29.80.72, 739 000 euroa

Momentin mitoitus on sama kuin jo muutaman vuoden ajan. Kyseisessä määrärahalla pystytään hankkimaan valtion lukuun Kansallisgallerian kokoelmiin lähinnä nykytaidetta ja muutamia teoksia vanhemmilta aikakausilta. Määrärahan mitoitusta tulisi tulevana vuosina lisätä, jotta kokoelmiin voitaisiin hankkia kattavammin eri taiteenaikakausien teoksia ja toisaalta että Kansallisgalleria pystyisi toteuttamaan laadukkaasti sille laissa määriteltä yhtä keskeistä perustehtävää eli kokoelmien kartuttamistehtävää.